

วิชชุดา เนียรประดิษฐ์ 2550: ละครชาตรีในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา : กรณีศึกษา คณะเจ้จกาวเด่น
 ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ดนตรีชาติพันธุ์วิทยา) สาขาดนตรีชาติพันธุ์วิทยา ภาควิชาศิลปนิเทศ
 ประธานกรรมการที่ปรึกษา: อาจารย์ปัญญา รุ่งเรือง, Ph.D. 234 หน้า

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้วิธีวิจัยทางดนตรีชาติพันธุ์วิทยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ
 ศึกษาประวัติความเป็นมา รูปแบบ ขั้นตอน พิธีกรรม คนตรีและบทเพลงที่ใช้ในการแสดงละครชาตรีคณะ
 เจ้จกาวเด่น

การวิจัยพบว่าละครชาตรีในจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีประวัติความเป็นมาว่า 90 ปี โดยพัฒนามา
 จากพวกละครที่ย้ายถิ่นฐานจากนครศรีธรรมราช พิธีกรรมที่พบคือ การปลูกโรง การตั้งเครื่องสังเวย การบูชาครู
 การโหมโรง การร้องประกาศหน้าบท การรำถวายมือ การร้องเชิญครู การรำชัคเบิกโรง การลาเครื่องสังเวย และ
 การลาโรง

ละครชาตรีคณะเจ้จกาวเด่นก่อตั้งมาเป็นเวลากว่า 50 ปี หัวหน้าคณะคือ นายจะเจ้จกาวเด่น มีจำนวน
 นักแสดงและนักดนตรีรวม 22 คน รูปแบบการแสดงละครชาตรีผสมละครพื้นทาง และลิเก ลำดับขั้นตอนและ
 พิธีกรรมเริ่มจากการผูกโรง การตั้งเครื่องสังเวย การบูชาครู การโหมโรง การรำถวายมือ การจับเรื่องแสดง การ
 ลาเครื่องสังเวยก่อนเที่ยง และบ่ายเริ่มทำการโหมโรงและจับเรื่องแสดงต่อ

บทเพลงประกอบการแสดงมี 3 ประเภท คือ เพลงโหมโรง เพลงหน้าพาทย์ และเพลงร้อง ซึ่งเพลงร้อง
 เป็นเพลงที่มีลักษณะแบบร้องรับ อัคราจังหวะสองชั้น มีท่วงทำนอง (Melodic contour) หลากหลายทั้ง
 แบบต่อเนื่องเชื่อม โยงกันและไม่ต่อเนื่องเชื่อม โยงกัน ท่วงทำนองที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ ท่วงทำนองต่ำลงเรื่อย ๆ และ
 ท่วงทำนองที่ไม่ค่อยขึ้นลง ส่วนลักษณะการประสานทำนองต่างกันแต่ขึ้นอยู่กับทำนองหลักเพียงทำนองเดียว
 (Heterophony) บทกลอนที่นำมาร้องประกอบการแสดงละครชาตรีที่พบส่วนใหญ่ มีลักษณะฉันทลักษณ์ที่เป็น
 อีสระไม่ยึดตามแบบแผนของกลอน และผู้แสดงมักจะร้องด้นตามความคิดโดยไม่คำนึงถึงแบบแผนการ
 ประพันธ์ วงดนตรีที่ใช้เป็นวงปี่พาทย์ชาวบ้านที่ไม่ยึดถือตามแบบฉบับ

Witchuda Nianpradit 2007: Lakon Chatri in Phra Nakhon Si Ayutthaya : A Case Study of Jadejdownen Group. Master of Arts (Ethnomusicology), Major Field: Ethnomusicology, Department of Communication Art. Thesis Advisor: Mr. Panya Roogroung, Ph.D. 234 pages.

This research was a qualitative research using ethnomusicological research technique aimed to study history, from and process of performance, rites as well as songs and music to be used in Lakon Chatri, Jadejdownen group.

The major findings were: The Lakon Chatri was found in Ayutthaya over 90 years ago and was developed from an old Lakon of Nakorn si Thammarat. The rites found in Lakon Chatri were as follow: state establishment, food offerings, prelude performance, hand gestures offering, guru invocation, stage opening and stage removal ceremonies.

Jadejdownen group was found over 50 years by Mr. Jadej Sasan, the chief who directed 22 performers. Style of performance were mixed up of lakon chatri, lakon - phanthang and Likay. Processes of performance began with stage establishment, followed by setting of the offering, guru invocation, prelude, offering of hand gestures, and then the main performance. The morning performance part was marked by the removal of the offering that must be done by noon. The second part of performance began with afternoon prelude and the main performance in the afternoon.

Three types of music to be used were prelude naphat music, vocal and instrumental music (rong - rab style). The songs manifested themselves with variety of melodic contour, such as, conjunctive, disjunctive, undulating, ascending, descending and a few terraced in the heterophonic texture. The lyrics were free form verses, impromptu singing. The ensemble accompany Lakon was a non - restricted form of piphat.